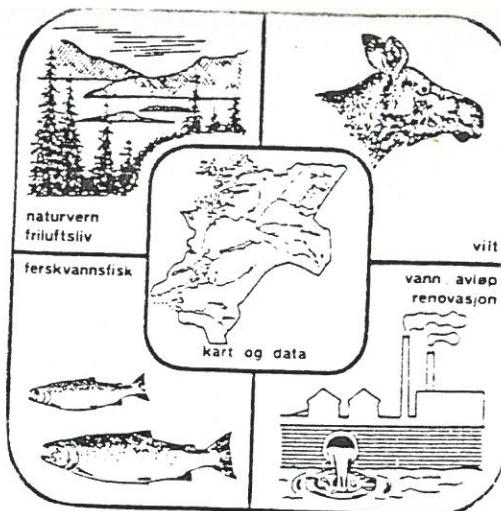
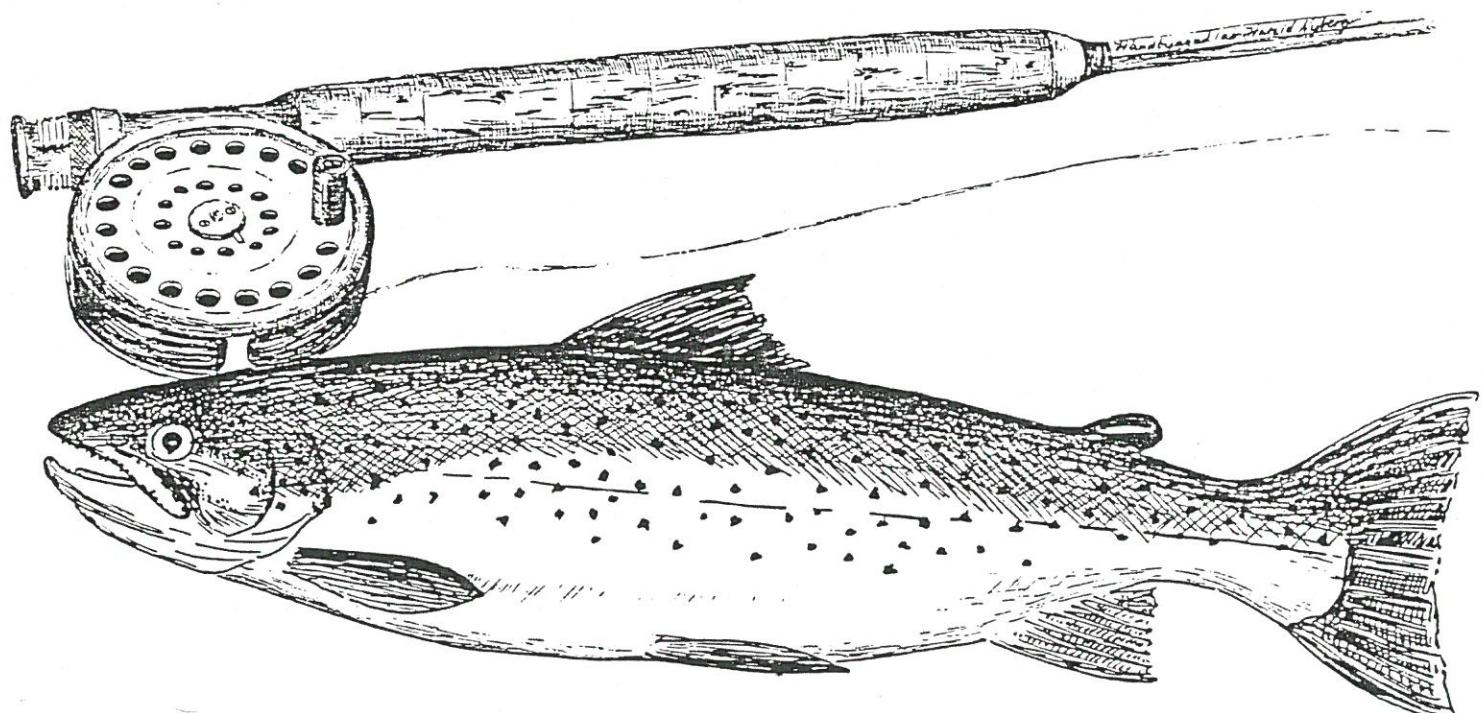


RAPPORT NR ØRTEN - 1988.



Sjøaurens seksualliv i Fætta (Vulu)

EN PIONERUNDERSØKELSE AV FISKEFORVALTER ANTON RIKSTAD



INNLEDNING

Sjøauren er en fantastisk fisk. I våre store elver kommer den i skyggen av laksen, men i våre utallige småelver og bekker er den laksen overlegen. Våre kunnskaper om sjøauren i Nord-Trøndelag er imidlertid begrenset. Dette var bakgrunnen for engasjementet i Fætta.

Det har vært gøy og det skal være gøy å jobbe i Fætta. Entusiasmen har vært enorm.

Følgende har deltatt aktivt i feltarbeidet:

Jon Håvard, Stein-Arne, Grim, Gunhild, Torstein, Marit, Morten, Roar, Egil, Krister, Martin, Sverre, Solfrid, Leif Inge, Knut og Hans Mack (utgytt). Alle nevnt, ingen glemt.

UTFORDRINGER: Sjøauren lite undersøkt i forhold til laks.

- lite kultivering av sjøaure
- utsatt for forurensninger
- økende oppgang av oppdrettsfisk
- spenning og gøy

Fætta som lokalitet gunstig p.g.a.

- liten vassføring - lett å elfiske
- lett tilgjengelig
- samarbiedsvillige grunneiere
- truet av forurensning
- truet av oppdrettsfisk

Foreløpige resultater

Arbeidet hittil har stort sett foregått på fritida og har vært mer lystbetont enn strukturert. Av foreløpige resultater nevnes:

1985 82 sjøaure (23-53 cm) merket med blå spaghetti-merker, derav 74 gytefisk. Merking foretatt 7. og 13. okt. 8 gjennfangster i 1986, derav 5 i Fætta. En gjennfangst i Hoplaelva (23.5.86) og to i Åsenfjord 7.6 og 30.5.86). Kjønnsfordeling gytefisk: 28 /46 . Halvparten av hunnfisken utgytt 13.10.85. Ca 50 regnbueaure (ca 20 cm) fanget. Rømt oppdrettsfisk. Stor tetthet av aureunger, enkelte laksunger.

1986 Totalt merket en laks og 256 sjøaure, derav 226 gytefisk (26-63 cm). 25 gjellfisk (28-24 cm) merket med blå spaghetti, resten med røde floy tags (tekst: Send NTF, Steinkjer).

Fisken ble fanget v/elfiske og merket i perioden 30.8. - 21.10. Den sjøaureførende strekning (ca 6,5 km) ble avfisket med ujevne mellomrom på vekslende vannstand. Størstedelen av gytebestanden antas å være merket høsten

1986. I tillegg ble det tatt prøver av ca 50 fisk, d.v.s. en gytebestand på min. 275 sjøaure. 4-5 gytelaks i størrelsen 1-2 kg fanget.

10 gjenfangster i 1987, derav 8 i Fætta. En gjenfangst i Stjørdal havn (8.7.87) og én ved Hundhammeren nær Trondheim den 3.2.87. Sistnevnte gjenfangst tyder på at en del av sjøaurebestanden fra Fætta overvintrer i fjorden og ikke i elva. 45% av hunnfisken var utgytt 8.10.87.

Fiskeforskningen v/L Abée Lund tatt prøver både av gytefisk og aureunger.

1987 Totalt merket 5 gytelaks og 220 sjøaure, derav 208 gytefisk av sjøaure. Røde spaghettiimerker. Merket i perioden 27.7.- 17.10. Første gyting observert 14.9. Ca halvparten av hunnene utgytt 21.9., fortsatt enkelte som ikke hadde gytt 1.10. Prøver tatt av ca 50 gyteaure, d.v.s. gytebestand ca 260 sjøaure.

Ca 10 000 laksesmolt rømte 28.8.87 fra matfiskanlegg i Åsenfjord. 29.8. var det store mengder laksesmolt i nedre del av Fætta, anslagsvis ca 1 000 fisk. I løpet av én ukes tid spredte fisken seg over de nedre 2 km av elva. (størst tetthet nederst) 17.10 var det fortsatt laksesmolt å se, men i små mengder. Tatt ca 50 prøver av laksesmoltten.

Oppgangsfelle (type Ole Nashaug) ble montert i begynnelsen av august. Fella fungerte på lav vannstand, men da er det minimal oppgang av fisk. Fisken går nesten utelukkende på høy vannstand og da var det meget vanskelig å få fella til å fungere. Årsak: graving, mengder av rusk og rask.

Utmakstekniker-student Sverre Hovdal utførte tetthetsberegningen av ungfisk og undersøkelsen av aureungers vandringer i Fætta. Egen rapport.

25. nov var vannstanden meget liten og samtlige større kulper i de tre nederste km av Fætta ble elfisket. Ingen gytefisk av sjøaure registrert, - kun aureunger og utgytt stasjonær aure.

Hypoteze: Gytefisken vandrer ut etter gyting og går i fjorden om vinteren.



Generelt:

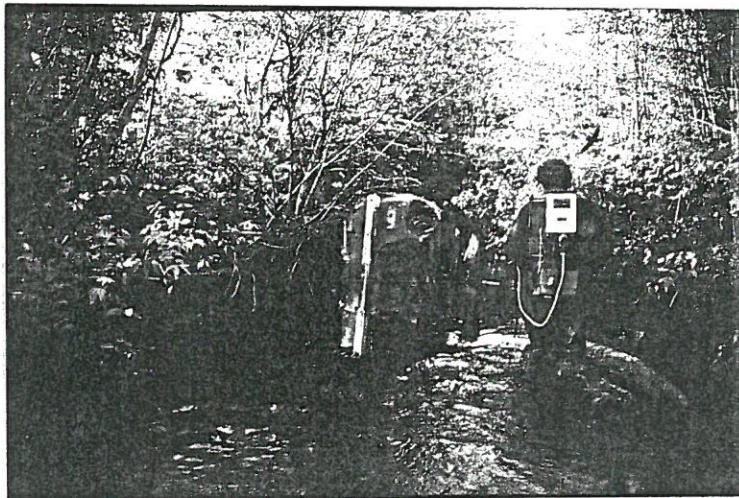
Fætta er en utpreget flomelv. Vannstanden raser opp i løpet av få timer etter stor nedbør. Første oppgang av gytefisk ser ut til å komme på første flom eller 20. juli. Dette er ofte stor fisk mellom 1 - 2 kg.

Vi registrerer lite gjellfisk i elva i løpet av juli-aug. Utover i september kommer økende antall gjellfisk mellom 20 - 30 cm (en sommer i sjøen). Gjellfisk større enn 30 cm registreres sjeldent og kun i nedre del av vassdraget.

Ved gjentatte elfiskinger har vi fått en rekke data for sjøaurens vandringer i elva før og etter gyting. Også disse styrker teorien om at sjøauren vandrer ut i sjøen etter gyting.

Overfiskingene viser også at beskatningen i elva er betydelig. Av 220 merket gytefisk av sjøaure på oppgang i 1987, deltok ca 70 fisk i gytinga, d.v.s. ca 2/3 var oppfisket eller forsvunnet på annen måte.

Da mye av fisken kommer opp seint og stangfiskeplassene er få er neppe alt fiske lovlig. Lystfisking forekommer.



FATTENELVA (VULU)

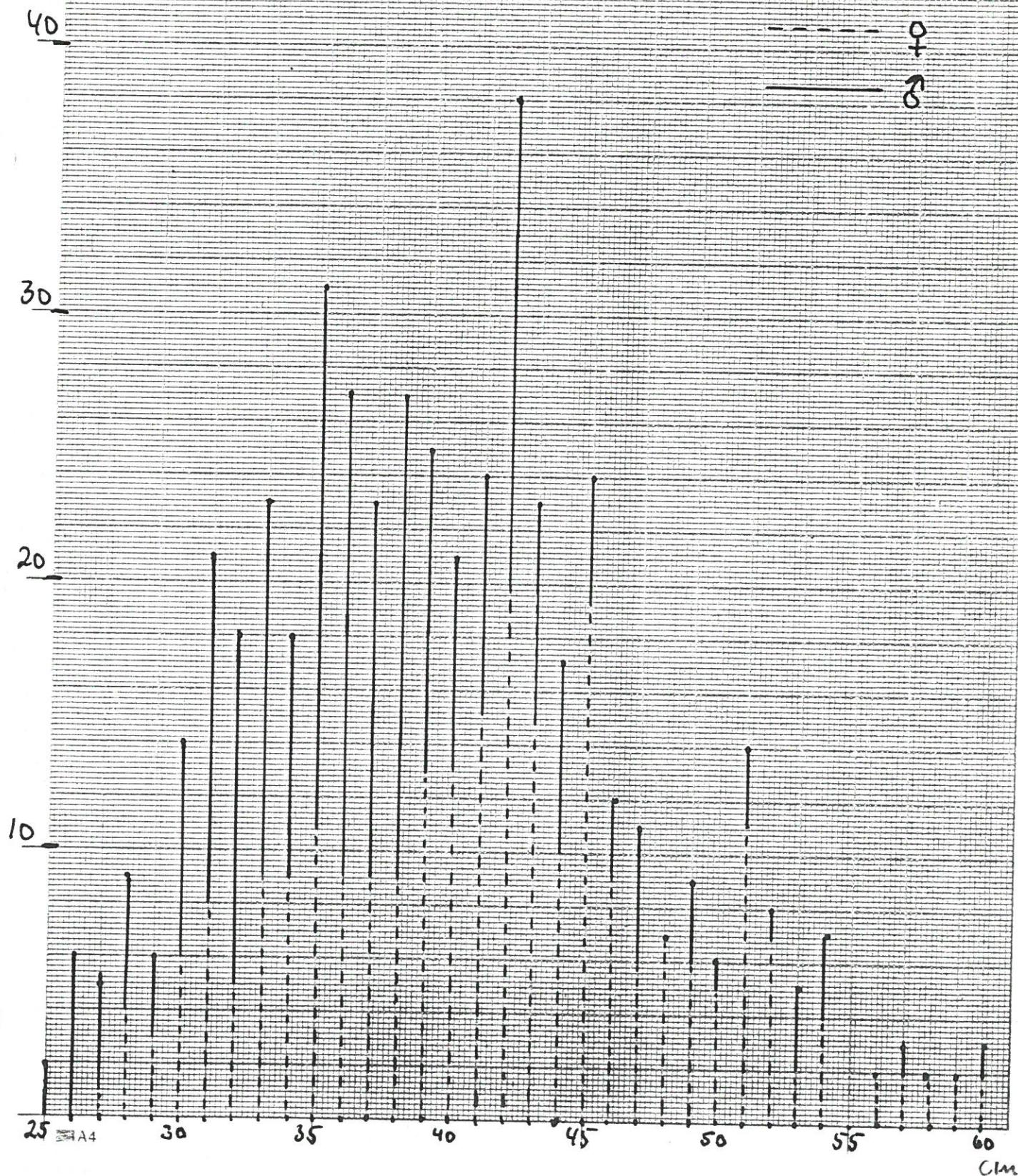
GYTEFISK. AV SJØAURE

1985-87.

LENGDEFORDELING.

Antall

$n = 493$



Data fra rapporten ut fra
forvensning i elver i hevanger.

Rapport fra FM i H-tilslag; MA, nr. 1-1988.

4.5 VULU

4.5.1 Vulu (Fættenelva) (43-44)

Elva renner gjennom Vordalen og ut i Åsenfjorden. Vulus nedbørsfelt er ca 12,2 km², hvor 19% er dyrkamark (9 gårdsbruk). Bredden er ca 3,5 m og botnsubstratet variert. Gjen.sn.lig vannføring og strømhastighet er henholdsvis 0,3 m³/sek og 0,4 m/sek. Grønnstein, fyllitt og kalkårer i nedbørsfeltet gjør elva naturlig næringsrik. Ved utløpet i Åsenfjorden ligger en camping-/badeplass.

Vulu er sjøfiskførende ca 6-7 km.

Ungfisktettheten er høg (50-100 aure pr 100 m²). Det er mest sjøaure, men også enkelte laks og regnbueaure.

Det ligger mye søppel langs elva, deriblant 4-5 bilvrak. Vannprøver er tatt ved Kleiva og ved utløpet i Hoplafjorden. Analysene viser lav konsentrasjon av næringssalter (11,5 ug P/l, 946 ug N/l). Elva drenerer mye myr og konsentrasjonen av organisk materiale er høg (11,9 mg O/l). Bakterieprøver er ikke tatt.

Vulu er moderat forurenset.

Tabell nr. 4

Kjemiske analysedata. fra Fatta.

| Dato | 300687 | | 220787 | | 270787 | | 201087 | | |
|----------------------------|--------|------|--------|------|--------|------|--------|------|------|
| | Omr. | 1 | 65 | 1 | 65 | 1 | 65 | 1 | 65 |
| Farge mg Pt/l | | 60 | 72 | 25 | 40 | -- | -- | -- | -- |
| Kjem. oksyg. forbruk (COD) | | 7,0 | 7,4 | 10 | 6,0 | 23,2 | 24,0 | 7,4 | 10 |
| pH | | 8,2 | 7,7 | 8,0 | 8,0 | 7,0 | 6,9 | 7,6 | 7,6 |
| Lædningsevne 25°C mS/m | | 12,3 | 10,2 | 17,0 | 12,0 | 5,8 | 6,5 | 17,2 | 15,2 |
| Tct. fosfor µg P/l | | 9,7 | 14,0 | 10,0 | 11,0 | -- | -- | 11 | 12 |
| Tot. Nitrog. µg N/l | | 470 | 550 | 900 | 810 | 900 | 1540 | 1200 | 1200 |